

Warszawa, 05 kwietnia 2013 roku

Sz. P. Hanna Gronkiewicz-Waltz
Prezydent m. st. Warszawy
Plac Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

WEZWANIE DO USUNIĘCIA NARUSZENIA PRAWA

Działając na zasadzie art. 101a ust. 1 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) Okręg Mazowiecki ZNP wzywa do usunięcia ze strony internetowej oraz nieposługiwanie się w działalności organu „**Zasadami organizacji pracy przedszkoli i szkół prowadzonych przez m.st. Warszawę w roku szkolnym 2013/2014**”, zamieszczonym na stronie internetowej Biura Edukacji Urzędu m. st. Warszawy pod adresem: <http://www.edukacja.warszawa.pl/index.php?wiad=5623>

Uzasadnienie

I.

Na stronie internetowej Serwisu Biura Edukacji m.st. Warszawy „www.edukacja.warszawa.pl” zamieszczone zostały opracowane przez Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy „Zasady organizacji pracy przedszkoli i szkół prowadzonych przez m.st. Warszawę w roku szkolnym 2013/2014”, w których Biuro Edukacji, działając w imieniu organu prowadzącego określiło :

1. Liczbę uczniów /wychowanków w oddziałach
2. Tygodniową liczbę godzin pedagogicznych dla przedszkoli
3. Pulę godzin na poszczególne formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym tygodniową liczbę zajęć logopedycznych, liczbę godzin wspomaganie dydaktyki dla nauczycieli specjalistów – pedagoga, psychologa, bibliotekarza, liczbę godzin

przeznaczonych na organizację zajęć opiekuńczo – wychowawczych w świetlicy i internacie.

4. Liczbę etatów pracowników administracji i obsługi dla przedszkoli i szkół.

II.

Zgodnie z art. 34a ust. 1 ustawy o systemie oświaty, *organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. W zakresie wymienionym w ust. 1 nadzorowi podlega w szczególności przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki* (art. 34a ust. 2 pkt 3).

W związku z tym, na podstawie przepisu art. 34a ust. 2 pkt 3 niniejszej ustawy, który jest ściśle powiązany z wyżej powołanym art. 34a ust. 1 organ prowadzący szkołę lub placówkę posiada kompetencję do kontrolowania jej działalności w kontekście przestrzegania przepisów organizacyjnych, które dotyczą finansów jednostki oraz ogólnego zarządu szkołą lub placówką.

Żaden przepis prawa powszechnie obowiązującego nie przyznaje organowi wykonawczemu gminy uprawnienia do wydawania zarządzenia polecającego dyrektorom szkół limitowanie zajęć realizowanych przez nauczycieli.

Szkoły i placówki działające na podstawie ustawy o systemie oświaty nie mają oczywiście pełnej samodzielności i odrębności od organów prowadzących. Jednak zakres nadzoru jest ograniczony dyspozycją art. 34a powołanej ustawy.

Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje **nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych**, z uwzględnieniem odrębnych przepisów w szczególności w zakresie:

- 1) prawidłowości dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem;
- 2) przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów;
- 3) przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki.

Dokonując analizy pojęcia „spraw finansowych i administracyjnych” należy stwierdzić, że można to rozumieć jako kwestie związane z gromadzeniem i przepływem środków pieniężnych pomiędzy szkoła a różnymi podmiotami. Brzmienie przepisu art. 34a wskazuje na koncentrowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (pod kątem zasady gospodarki finansowej) oraz ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (inwentaryzacja składników majątku, ewidencja zdarzeń gospodarczych)¹.

Potwierdził to Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 19 lutego 2002 r. (II SA 3053/01, LEX nr 82679) podnosząc, że układ stosunków i zależności dyrektora od organu sprawującego nadzór pedagogiczny ogranicza kompetencje organu prowadzącego szkołę jedynie do nadzoru nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

III.

Nadzór finansowy i organizacyjny w żadnym wypadku nie obejmuje ingerencji w uprawnienia dyrektora, jako pracodawcy. Zakaz ingerencji organu prowadzącego w kompetencje dyrektora wynika także z art. 34 b *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*, zgodnie z którym organ prowadzący szkołę może ingerować w jej działalność wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w ustawie. Utrwalone w tym przedmiocie orzecznictwo sądowe zasadniczo wyklucza jakąkolwiek ingerencję w sprawy zatrudnienia i zwalniania pracowników ze strony organu prowadzącego (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 24 września 2008 r. IV SA/Po 115/08, wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2006 r. IV SA/Wr. 313/05).

Szkoła funkcjonuje w ramach przepisów prawa, które nakładają na nią obowiązki realizacji konkretnych zadań, których nie może się wyzbyć, czy nierealizować:

- 1) realizacja ramowego planu nauczania² (określającego tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych dla odpowiednich okresów nauczania o wyróżnionych celach, stanowiących całość dydaktyczną),

---

¹ M. Pilich, *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2006, s. 322 i n.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 15, poz. 142).

- 2) organizowanie kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych: niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, oraz dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy³,
- 3) udzielanie i organizowanie uczniom uczęszczającym do przedszkoli, szkół i placówek, ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej⁴, która może być realizowana zarówno poradni jak i samej szkole. **Wymiaru oraz zakresu tej pomocy nie da się przy sporządzaniu arkusza przewidzieć, zatem nie można godzin pracy specjalistów, o których mowa w art. 42 ust. 7 pkt 3 Karty Nauczyciela, limitować w wytycznych do sporządzania arkuszy organizacyjnych,**
- 4) realizacji opieki świetlicowej⁵. Ponadto to w statucie szkoły określa się kryteria przyjmowania uczniów do szkoły i zasady tworzenia oddziałów, nie zaś w zarządzeniu organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego⁶,
- 5) realizacji podstawy programowej⁷,
- 6) prowadzenia biblioteki szkolnej⁸ i w związku z tym zatrudniania bibliotekarzy, których godziny pracy również muszą być ujęte w bonie organizacyjnym (limicie godzin),
- 7) organizacji nauczania indywidualnego dopiero po zatwierdzeniu aneksu do arkusza organizacyjnego.

---

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz.U. Nr 228, poz. 1490).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 228, poz. 1487).

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 61, poz. 624).

⁶ art. 60 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2009 Nr 4, poz. 17).

⁸ art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539).

Należy zwrócić uwagę, że żadna szkoła publiczna funkcjonująca na terenie m. st. Warszawy nie będzie mogła realizować swoich ustawowych obowiązków w tak ukształtowanym limicie godzin.

Ustalanie więc wytycznych w zakresie organizacji pracy szkół i placówek oświatowych czy to poprzez określanie sposobu sporządzania arkuszy organizacyjnych, czy też ilości zatrudniania nauczycieli i pozostałych pracowników, wkracza w zakres ustawowych zadań realizowanych przez kierujących nimi dyrektorów. (wyrok WSA w Rzeszowie z 20 grudnia 2012 r. II SA/Rz 1145/12)

Wszystko to prowadzi do wniosku, że organ prowadzący przy wydaniu przedmiotowych *zasad organizacji pracy przedszkoli i szkół prowadzonych przez m.st. Warszawę* rażąco naruszył wyznaczone przepisami prawa granice, wkraczając w kompetencje wyraźnie zastrzeżone dla dyrektorów podległych sobie szkół i placówek.

IV.

Zdaniem Związku Nauczycielstwa Polskiego powyższe zasady organizacji z mocy prawa są nieważne, zatem powinny zostać usunięte z obrotu prawnego, poprzez usunięcie ich ze strony internetowej oraz nieposługiwanie się w działalności organu. Możliwość wystosowania takiego żądania wynika jednoznacznie z dyspozycji art. 101a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym przepisy dające możliwość wezwania do usunięcia naruszenia prawa, również w sytuacji, gdy organ gminy nie wykonuje czynności nakazanych prawem albo **przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne narusza prawa osób trzecich.**

Ponadto z ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* i z ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* wynikają zobowiązania organu prowadzącego do:

- zapewnienia szkole odpowiednich warunków działania, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (art. 5 ust.7 u.s.o.),
- zapewnienia szkole podstawowych warunków do realizacji przez nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (art. 29 KN).

Ustalone w zasadach organizacji pracy przedszkoli i szkół prowadzonych przez m.st. Warszawę wskaźniki i normy zagrażają bezpieczeństwu i higienie pracy pracowników oraz

bezpieczeństwu uczniów. Ponadto dalsze ograniczanie zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi uniemożliwi prawidłowe funkcjonowanie oraz wypełnianie zadań statutowych przedszkoli, szkół i placówek.

Prezes Okręgu Mazowieckiego ZNP
Prezesi Warszawskich Oddziałów ZNP